

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Henrici Canisi[i] Noviomagi, Belgæ, Jn Academia
Ingolstadiensi SS. Canonum Profess. Ordinarii & Primarii,
Opera Quæ De Ivre Canonico Reliqvit**

Canisius, Heinrich

Coloniae Agrippinae, 1662

In Cap. 1. & 2. cap. Si verò ordinatio 12 cap. Eam re 22. & c. Cùm propter
27.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62169](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62169)

IN TIT. XXXVII. DE CAPELLIS MONACHORVM ET ALIORVM RELIGIOSORVM.

Religiosa domus vel sunt principales, ut quæ Monasteria simpliciter dicuntur, vel accessoria, ut Capellæ & Prioratus Religiosorum, ab aliis principalibus dependentes, etiam in diversis diocæsiibus: qui tunc subsunt illi Episcopo, in cujus diocæsi sita sunt, quoad ea scilicet, quæ sunt jurisdictionis Episcopalis. In reliquis autem particulari regulæ observationem, bonorumque temporalium administratio-

nem concernentibus, subsunt Abbati seu Præposito principalis domus sive Monasterii. Nam & in Capellis hujusmodi sive Prioratibus non minus observanda sunt instituta vitæ monasticæ, quam in ipsis principalibus Monasteriis: ideoque singuli Monachi singulis Prioratibus imponi non possunt, sed vel unus vel alter socius iis adjungendus est, c. penult. *¶* *¶* ult. h. t. V. A.

TIT. XXXVIII. DE IVRE PATRONATVS.

SUMMARI A.

1. *Ius patronatus quod hic intelligatur.*
2. *Quid sit.*

Vtilitas hujus Tit. quanta sit, docet forensis usus, quo frequenter de jure patronatus contenditur. † Intelligimus autem hoc loco jus patronatus, non quod à jure civili proditum est, quale habet patronus in seruum à se manumissum, de quo extat Tit. in D. De jure patron. *¶* in Cod. De bonis liberis sed quod beneficio §§. Canonum illis tributum est, qui vel fundarunt, vel construxerunt, vel dotarunt Ecclesiam; sive ipsi, sive alii, à quibus causam habent, sicut ad cap. 3, *inf. eod.* latius dicitur.

Variè autem definitur jus patronatus, ut videre est apud Rochum de Curte in Repet. Eubr. hujus sit circa pr. verum hanc definitionem communiter receptam tradit, quod jus patronatus sit jus honorificum, onerosum, & utile, alicui competens in Ecclesia, pro eo, quod de Diocæsani consensu

Ecclesiam fundavit, construxit, vel ipse dotavit, vel is, à quo causam habuit. Quæ definitio plerumque obscura est, cum non aperiatur, quale illud jus sit honorificum, onerosum, & utile. Ideò alia definitio mihi commodior visa est, videl. hæc, quod jus patronatus sit jus præsentandi Clericum ad Ecclesiam vel beneficium vacans; vel ut saltem Ecclesia, sive beneficium vacans absque patroni ad sensu sive auctoritate non conferatur. Etenim patroni jus in his tribus consistit, ut vel Clericum præsentet instituendum, ut in parochiis, & simplicioribus beneficiis; vel ut electioni interstit: vel eam factam consensu suo comprobet, veluti in Prælaturis, uti latius explicabitur ad c. 23, *inf. eod.* Pio autem consilio à sacris Canonibus hoc jus introducum fuit, ut vel hac ratione Christiani, etiam laici, magis provocarentur ad benemerendum de religionis cultu. Panorm. ad c. 3 num. 8, *sup. De jud.* eoque etiam ad heredes patronorum, sive alios successores illud transire voluerunt, cap. 2, h. tit. *¶* cap. 2, in Clement. *cod. cap. 1, §. c. 3, ubi latius inf. eod.*

In Cap. 1. & 2. cap. Si verò ordinatio 12. cap. Eam te 22. & c. Cùm propter 27.

SUMMARI A.

1. *Præsentatio à patrono intra quod tempus fieri debeat.*
2. *Ius patronatus transit ad heredes.*
3. *Non tantum ad descendentes, sed & extraneos.*
4. *Etiã ad feminas.*
5. *An & heres ex certa re institutus succedat in hoc jure?*

6. *An transeat in heredem fideicommissarium?*
7. *Ius patronatus est individuum.*
8. *Patroni plures alternatim præsentare possunt. Vt suo turno.*
9. *Pluribus præsentantibus, præferri debet præsentatus à majori parte.*

Certi

Certi juris est, præsentationem Clericis à patrono fieri oportere intra quatuor menses, à tempore vacationis, ubi scilicet patronus est laicus: sive Ecclesiasticus, intra sex menses, per text. in c. unico h. t. lib. 6. Alioquin de curso hoc tempore, sive per negligentiam, sive de contentione patronorum, collatio Ecclesiæ, sive beneficii vacantis ad Ordinarium spectat, cap. Quoniam 3. cap. Si vero 12. cap. Eam te 22. Et c. Cum propter 27. inf. eod. Quod si intra præscriptum tempus patroni, sive hæredes eorum, in præsentando non conveniant, sed sua suffragia in diversos conferant, hæc cautio adhibenda est, ut Episcopus Missarum solemniter in Ecclesia interdicit, vel reliquias inde auferat, atque ejusdem Ecclesiæ officia claudat, ut ita ad concordiam adigatur, per text. nostr. in d. c. 1. Et d. c. 2. Licet hodie à Clemente V. permissum sit patronis, sive hæredibus illorum, ut, si velint, plures Clericos possint præsentare, ut unus ex iis ab Episcopo eligatur, & admittatur, c. 2. h. tit. in Clem.

2 Atque hinc in primis notandum, jus patronatus transire quoque ad heredes, quemadmodum ex d. c. 2. in Clem. constat. Quod hic latius excutiendum est.

3 Unde quaeritur, Qui heredes hic intelligantur, descendentesne, an etiam extranei? Sunt, qui descendentes tantum intelligant, vel etiam cognatos, per text. l. filii 9. in pr. D. De jure patron. sed merito hos rejicit Innoc. hic ad Rubr. cui & alii communiter assentiuntur, teste Panorm. hic ad c. 1. num. 2. argumento inde sumpto, quod jus patronatus cum universalitate in extraneum transire possit, cap. Ex literis 7. Et c. Cum seculum 13. inf. h. tit. ergo multo magis in heredem quemlibet ratione hereditatis transire debet: siquidem in heredes cujuscumque generis omnia jura defuncti transferuntur, l. Heredem 59. Et l. Hereditas 62. D. De R. I. Et l. Nihil est aliud 24. D. De verb. sign. Deinde, cum hic text. in d. c. 1. Et d. c. 2. in Clem. simpliciter heredum mentionem faciat, idcirco indistinctè heredes omnes, sive descendentes sint, sive alii extranei; sive testamentarii, sive legitimi, venire debent. Neque movere textus in d. l. 9. princ. quia is non de jure patronatus Ecclesiastici de quo nostra est disputatio, sed de jure patronatus civilis loquitur; in quo, inquit l. c. filii, licet heredes patris non sint, tamen succedunt, scilicet in jus patronatus. Idque singulari jure receptum est, non propter hereditatem patris, sed ob memoriam datam à patre liberatis ipsi libero,

quia hic ejusdem familiz est cum filio, l. fin. C. De verb. sig. Quinimò contrarium in hoc jure patronatus obtinuit, ut, si filius patris sui heres non sit, aut ejus hereditatem repudiarit, excludatur à jure patronatus Ecclesiastici, sicut ex communi sententia docet Covarr. Par. res. lib. 2. c. 18. num. 7. adde ut, etiam si ex prima sua institutione jus patronatus delatum esset Sempronio & ejus filiis, non aliter filii admitterentur, quam si essent quoque patris sui heredes. Ita ex Decio, & Casare Lambert. probat idem Covarr. jam dicto loco, ratione desumpta ex doctrina Glos. & Barr. ad l. Si tibi decem 17. §. 4. D. De pactis, qui tamen §. videtur adversari huic sententia.

4 Altera quaestio est, An etiam ad feminas hæres jus patronatus transeat? Et transire existimant Panorm. & Joan. Grodus hic, præter alios, quos citant. Et rectè, quia inter heredes jura non distinguunt, sive illi masculi sint, sive feminæ, neque adferri possit ratio, quare feminæ ab hoc jure submoveri deberent; imò non minus, quam masculi ejus sint capaces, ut est text. in cap. fin. sup. De concess. præben. Et in c. Ex literis 7. inf. eod. Burr. Imola Et alii relati à Rocho Curtio in Repet. in rubr. in verbis, competens alicui. Neque impedit, quod fieri Canonos, cum de patronis loquuntur, masculino genere utantur, cap. Quicumque 30. cum duob. seqq. xvi. q. 7. Et passim hoc nost. tu. nam nihilominus continentur etiam feminæ, propter generalem juris sententiam, quæ dicitur, femininum genus venire sub masculino, per text. in l. 1. De verb. sig. Et in l. Si ita sit scriptum 45. in pr. D. De legat. 2. Nihil ubi subjecta materia aliud suadet, ut in feudo, in quo feminæ sub masculino genere non continentur, propter naturam feudi, tu 8. in pr. lib. 1. Feud. Quod non est in præsentis quaestione, in qua nihil occurrit, quare feminæ à jure patronatus repellendæ sint.

5 Tertia quaestio est, An heres ex certa re institutus, sive is filius sive alius quispiam sit, succedat in hoc jus patronatus? Et quidem, si solus institutus sit heres, dubium non est, eum succedere; perinde enim habetur, ac si integrè institutus esset, detractâ rei mentione, l. 1. §. 4. D. De hered. instit. cum nemo pro parte testatus, & pro parte intestatus possit decedere, l. Ius nostrum 7. D. De R. I. Dixi, si solus sit institutus in re certa; nam, adjungo sibi alio coherede universali, quaestio est, an simul cum coherede succedat in jus patronatus? quam quaestionem copiosè disputat Casar Lambert. De jure patron. lib. 1. p. 2. q. 16. art. 2. Sed,

omissa

omissa longiori disputatione, veriore sententiam esse existimo, quod in successionem huius juris non admittatur. Ita Panorm. *hic ad cap. 1. n. 2.*, quam & communi calculo probatam esse tradit Joan. Grodus *ad dist. cap. 1.* Et ratio est, quia institutus talis in re certa habetur loco legatarii, *per text. in l. penult. C. De hered. inst.* Itaque, cum heres non sit, non consequitur jus patronatus. Quare etiam idem juris esse putat Covarr. *Var. res. lib. 2. cap. 8. num. 9.* et si filius instituitur heres in re certa pro sua legitima, aut simpliciter in legitima, instituto scilicet alio coherede universali: nam, et si legitima sit jus quoddam universale, non est tamen universitas, (cui jus patronatus accedit) sed universalitatis pars, *l. 8. §. 9. D. De in off. testam. §. l. 2. in pr. D. Fam. ereise.* Igitur, inquit Covarr. jus patronatus non ad institutum in legitima, sed ad institutum in hereditate pertinet. At contrarium defendit hic Joan. Grodus. *ad d. c. 1. motus hac ratione;* quod, licet institutus in re certa habeatur loco legatarii, *d. l. penult.* non tamen id simpliciter fiat, sed tantum respectu ipsius rei, in qua heres est institutus; ut scilicet non teneatur creditoribus hereditariis, sed ut eam rem liberam habeat ab oneribus hereditariis: quod verò ad alia, quæ extrinsecus accedunt, reputetur heres; veluti quod acceptando rem illam confirmet testamentum, itaque filius institutus, rectè institutus dicitur, non autem præteritus, *c. 5. in pr. Nov. 113 vide Bart. ad d. l. penult.* atque hoc modo existimat Grodus institutum in re certa admitti quoque debere in jus patronatus. Eiusdem sententiæ est Frid. Des. *consil. 121. sicut latè eum refert. Casar. Lambert. sup. d. loco.* Verior tamen prior opinio est, ut non succedat in re certa, vel legitima institutus, alio dato coherede universali. In re certa idè, quod totum jus suum contineatur in re certa: in legitima verò, quia sufficit cum habere tertiam partem bonorum, *l. Cum quaritur 6. junctâ Auth. Novissimâ C. De in off. testam.* in qua necesse non est, ut veniat jus patronatus, cum non accipiat æstimationem, *cap. De iure 16. inf. hoc tit.* Hoc tamen adhibito temperamento, ut, si institutio facta sit in re certa, quæ continet universitatem, veluti in villa, civitate, pago, castro, & similibus, in quibus inest jus patronatus, idem quoque rectè transeat in eundem institutum, *per text. in d. c. 7. inf. eod. Cas. Lambert. d. art. 2. num. 1.* Idem et si in prædio simplici, si in eo Ecclesia sit affecta jure patronatus, *per text. in l. In medicis 14. D. De contrah. empt.*

Sequitur quarta quæstio difficillima, An scilicet jus patronatus unà in fideicommissarium heredem, restitutâ ipsi hereditate, transeat? Quod putat Rom. *ad l. Si patroni 55. D. Ad S. C. Trebel. quam & sequitur Grod. hic ad c. 1. num. 12.* Contra verò existimat Barr. Imola. Alex. & alii quorum opinio communis est sicut ex Alex. refert Covarr. *sup. cit. loco num. 8. vers. quibus & aliaratio:* & nititur hæc opinio textu in *l. Quia perinde 42. §. un. D. Ad S. C. Trebell.* Restituta hereditate, inquit ibi textus, jura sepulchrorum apud heredem, scilicet institutum, remanent. Prior autem sententia hæc ratione fundatur; quod jus patronatus cum universitate transeat, *d. c. 7. §. c. Cum saculum 15. inf. h. s. in fideicommissarium autem omnes res hereditariæ transferantur, l. Facta 63. in pr. D. Ad S. C. Trebell.* Nec impedit *d. l. 42. §. un. eod.* cum loquatur de sepulchris hereditariis, hoc est, quæ à principio sibi, heredibusque suis constituta sunt, aut jure hereditario quis sibi acquisivit, *l. 5. cum l. seq. in pr. D. De religiof. & sumpt. fun.* Quo fit, quod hæc sepulchra non transeat ad fideicommissarium, qui verè heres non est, sed tantum habetur loco heredis, *l. 4. §. fin. De bon. liberi. l. 2. D. De fideicom. hered.* Nihilominus hoc non obstante, verior est contraria opinio, quod scilicet non transeat in fideicommissarium. Ratio est, quia, cum heres quartam Trebellianicam, quam retinet, detrabere non possit, nisi prius æstimatione factâ omnium bonorum hereditarium, *§. 6. & postum. inf. De fideicom. hered.* in æstimationem autem non veniat jus patronatus, *c. 16. §. un. h. s. fit.* ut contra heredem, qui semel per aditionem acquisivit sibi totam hereditatem, non possit fideicommissarius agere ultra tres partes hereditatis æstimabiles; nec consequenter ad jus patronatus. Hæc rationem reddit Cas. Lambert. *De jure patronat. lib. 1. p. 2. qu. 35. art. 2. vers. Ego magis clarè dicerem.* Postremò hic quæritur, Utrum hoc jus patronatus dividuum sit: id que pertinet ad hanc quæstionem, An jus patronatus in heredes secundum capita vel in stirpes transmittatur? Quæ in re placet Rochi Curtii distinctio, *ad Rub. h. tit. in verbo. jus. num. 20.* quod quidem ipsam jus patronatus individuum sit, *per text. nost. in cap. 1. §. l. fin. D. De jure patr.* non tamen ob eam rationem, quam ipsi Dd. afferunt, quod scilicet hoc jus sit incorporale, atque idcirco divisionem non recipiat; nam eadem ratio neque ususfructus, neque nomina, quæ & res incorporales sunt, ullam divisionem admittunt, quod est juri contrarium, *in l. 5.*

in l. 5, D. De usufr. in l. Equa 6, C. Familia ercise. Et in l. 2, § fin. D. eod. sed quia ex presentatione plurium patronorum unus tantum Clericus ad Ecclesiam, sive beneficium vacans adsumendus sit: ita quod ex parte Clerici instituendi, qui unus tantum esse debet, jus patronatus individuum dicitur; quo vero ad ipsas personas presentantes, qui plures esse possunt, sit apud quemlibet pro parte, sicut constat ex c. 2, hoc nostro tit. in Clement. Non video itaque, quā ratione defendi possit Glos. hic in cap. 1. quæ vult, jus patronatus in solidum transire in quemlibet heredem, etiam si ex inæqualibus partibus sine instituti; quam Glos. Panorm. hic sub num. 6, notandam censet, & communiter à Dd. receptam tradit. Ita ut hinc consequens sit, si unus institutus sit ex uncia, alter vero ex dodrantea quod hi æquales voces habeant in presentando: item si patronus vendat unam tertiam partem villæ suæ, in qua jus est patronatus, alteri vero ejusdem villæ duas partes, quod & hoc casu uterque pars suffragia habeat. Non, inquam, video, quomodo hæc sententia defendi possit, propter text. in d. c. 2. Unde magis putarem, securus Inno. opinionem, hic ad cap. 1 quod, sicut in electionibus Prælatorum accidit, ut quis ratione dignitatis suæ habeat duas voces vel plures, ita etiam in jure patronatus admitti possit, ut secundum portionem hereditatis voces in presentando distribuatur: quam opinionem probat & Joan. Grod. ad d. c. 1, hic num. 27, cum seq. hoc argumento inter cætera motus: nam, si tres, inquit, æqualiter heredes sint instituti à patrono, voces duorum præferuntur tertio, cap. 3, inf. eod. & statim hic subjicit, idem ergo dicendum, quod in illo, qui reperitur heres institutus in duabus partibus. Consule, quæ habet Cæs. Lamb. De jure patron. lib. 1. q. 24. p. 2, art. 1.

8 Illud vero certi juris est, quod, ubi ejusdem Ecclesiæ, vel beneficii sunt plures patroni, possunt inter se convenire, ut alternis vicibus Clericum presentent ex constitutione Clement. V. in d. c. 2, juxta Panorm. hic c. 1, & d. c. 2, h. t. Et hujus exemplum videtur in quibusdam Ecclesiis introductus usus turni in beneficiis conferendis, quæ pertinent ad collationem Capituli, ut singuli Capitulares vicissim, & per ordinem (hoc enim turnum significat) eadem beneficia conferant.

9 Atque hæc hæcenus de jure patronatus transmissio ad heredes. Qui, si in presentando dissentiant æqualiter, quid juris statuatur, in d. c. 1,

& c. 2, hic videre est. Quod si vero inæqualibus vocibus dissentiant, ut quia, exempli gratiā, ex tribus patronis unus certum Clericum presentet, reliqui duo alium, hic profecto à duobus presentatus in instituendo preferendus erit, propter numerum patronorum, dum ipse id mereatur, per text. expressum in c. 3, inf. eod. ubi his verbis inquit: Si forte in plures partes fundatorum se vota diriserint, ille presentatur Ecclesiæ, qui majoribus juvatur meritis, & plurimorum eligitur, & approbatur ad sensum. Etenim id ubique receptum est, ut, si actus aliquis à pluribus sit explicandus, semper majorem partem inspiciamus, & sequamur, per l. Item si unus 17, §. 6, D. De recept. qui arbit. sicut videre est in electione, & in aliis negotiis, quæ in collegio expediuntur, c. Quia propter 4, §. 1, sup. De elect. c. 1, & c. fin. §. 1, sup. De his, quæ sunt à Prælat. item in pluribus iudiciis, l. Duo ex tribus, §. 9, D. De re jud. item in arbitris, d. l. 17, §. 2, & similibus casibus. Nisi forte talis actus esset, qui singulos privatim concerneret; hic enim omnium & singulorum consensus exigeretur haberetque locum hæc juris regula: Quod omnes tangit, debet ab omnibus approbari, c. 29, De R. l. lib. 6, & l. fin. C. De auctor. præst. præter casus expressos in l. Majorem 8, D. De pactis, in l. fin. C. Qui bonus ced. possunt, & in l. un. C. De vend. rer. fide. qui casus singulari jure contra prædictam regulam introducti sunt; quos hic latius non persequor. Nisi quod hic obici possit, jus quoque presentandi singulos patronos concernere: verum intelligo prædictam regulam, ubi plurium privatim interest quoad damnum pecuniarium; quod non est in jure patronatus, in quo patronus, si non presentet, aut ejus presentatio non admittatur, nullo damno pecuniario afficitur. Vide & Felin. in c. Cum omnes 16, num. 15, sup. De consue.

10 Ut igitur ad propositum regrediamur, cum dictum sit, presentatum à majori parte patronorum præferri, & institui debere, dubitationis est. Utrum major pars intelligenda sit, habito respectu ad omnes patronos, an vero sufficiat pars major, habita ratione ad majorem partem, v. g. quatuor sunt patroni, quorum presentant duo unum, tertius alium, & quartus alium: presentatus à duobus non habet majorem partem omnium patronorum, sed habet majorem partem respectu aliorum duorum singulos presentantium. Respondet Panorm. ad c. 3, num. 23, inf. eod. ex sententia Joan. Andr. Aut presentatio fit à pluribus, ut colle-

collegio; & hoc casu requiritur major pars respectu totius collegii, *per text. in c. Ecclesia vestra, 48, §. 1. sup. De elect. in cap. 6, §. un. sup. De his, qui sunt à Pralat. &c.* aut sit à pluribus, tamquam singularibus, uti communiter fit à laicis patronis; & hac specie sufficit major pars respectu aliarum partium, *per text. in d. l. 2. quem ià intelligit Joan. Andr.* Quæ distinctio singulariter notanda est, cum & ad alios actus transferri possit: ubi enim, inquit Panorm. *d. num. 13.* à pluribus aliquis actus est explicandus, animadverti debet, utrum ut à collegio, an ut à singulis explicetur; ut scilicet priori casu exigatur major pars totius collegii, posteriori sufficiat major pars respectu aliarum partium. *Addo Roch. Curt. in Repet. ad Rubr. h. tit. in V. Hon. num. 51, ubi & huius distinctionis plures auctores recenset.* Nomine verò Collegii venit, etiam si non omnes de collegio, sed duæ tantum partes ad sint, *l. 3. cum l. seq. D. Quod cuiusque univers. nomine, l. Nom. nationum 46, C. De decurionib. lib. 10,* nam hæc duæ partes totum collegium representant, *d. l. 46, & l. Quod major 19, D. Ad municip. unde sufficit major pars totius collegii.* Ita rectè Panorm. ex communi sententiâ tam Canon starum, quam Legistarum, prout eum refert Felin. *in cap. 6, n. 23, sup. De conscri. Idem tradit Panorm. ad c. 1, num. 16, sup. De his, qui sunt à majori parte cap.* Ubi præterea addit, eum, qui interesse debebat, si per contemptum vocatus non sit, posse retractare quod se absente actum est, si tamen velit, *per text. in cap. Quod sicut 28, in pr. vers. si autem & in c. Bona memoria 36, in fine sup. De elect. & elect. pot.*

31 Caterum hic quaeritur, An omnes patronos propter actum præsentationis convenire necesse sit? In qua quaestione explicandâ utitur Dd. hac distinctione, quemadmodum refert, & sequitur Andr. Butr. *ad c. 3, h. t.* ut si potestas præsentandi spectet ad plures patronos, tamquam ad colle-

gium, sive aliam universitatem, omnes convocandi sint, *c. Quia propter 42, §. 1. sup. De elect. alioqui præsentatio per absentes rescindi posset, d. l. 28, §. 1, & d. c. 36, in fine.* Sin verò ad plures, tamquam ad singulares personas pertineat, ut tunc nullâ opus sit convocacione, sed quilibet patronus sigillatim præsentare queat, *arg. text. in l. Perfundum 11, D. De servit. præd. rusti.* Vecum quoad posterius membrum subdubitat Panorm. *ad d. c. 3, num. 14,* magis tamen propendet, quòd & hoc posteriori casu patronos omnes convenire necesse sit; aliâ enim frustra diceretur, majorem: & accidere posset, ut absens causa esset alius sententia, *l. Item si unus 17, in §. fin. D. De recept. qui arbit.* Nihilominus posterius membrum, negatâ primùm consequentiâ, salvam perhæsit: nam non præsentis solum, sed & ignorantis, atque absentes, negligi possunt, *per text. in d. c. 3.* imò magis per hæc Juris regulam: Qui potest in vitis alienare, multò magis ignorantibus, & absentibus, *l. 26, D. De R. I.* Nec obstat, quòd unius fortè absentis præsentatio traheret alios in aliam sententiam: nam hoc obtinet, ubi res communi consilio, & consultatione dirimenda est; ut in arbitris, de quibus agit rexus *in d. l. 17, §. fin.* at in præsentando magna deliberatione patronorum opus non est, cum ea pendeat ab Episcopi institutione, qui æstimabit, an præsentatus institutione dignus sit.

Cæterum, quòd dicitur, præsentatum à majori parte patronorum præferendum, & institutum esse, duobus modis restringitur: uno, si scandalum timeatur; altero, si intra tempus legitimum præsentatio facta non fuerit: quibus casibus præsentatio pertinet ad Ordinarium, *per text. in d. cap. 7.* Quantum verò tempus illud sit, dixi suprâ ab initio, & latius suo loco explicabo.

In Cap. Quoniam 3. junctis c. Quia Clerici 6. cum c. seq. c. Cum sæculum 13. c. De jure 16. c. Suggestum 20. & c. Præterea 13.

SUMMARIÆ.

1. Ius patronatus quibus modis constituitur.
2. Constituitur fundatione.
3. Constructione.
4. Quid si me in fundo meo quis construat Ecclesiam?
5. Quid si dominus feudi in fundo feudali?
6. Quid si Clericus ex fructibus beneficii sui?
7. Acquiritur & assignanti domum suam, in ea convertatur in Ecclesiam.
8. Præterea acquiritur donatione.
9. Etiam doct. collatâ Ecclesia antea consecrata.